

ČOLEK DRAVÝ ČOLEK DUNAJSKÝ ČOLEK VELKÝ

Velikáni mezi čolky

Čolek dravý

Čolek velký

Čolek dunajský

ZÁKLADNÍ INFORMACE

V České republice žije 21 druhů obojživelníků. V posledních desetiletích se s nimi ale v přírodě setkáváme stále méně. Druhy, které patří do skupiny velkých čolků, se vyskytují spíše v nižších polohách ve **větších, hlubších vodních nádržích** přirozeného i umělého původu. Najdeme je tedy v rybnících, jezírkách, v lomech a pískovnách, v tůních, zatopených příkopech, ale i na koupalištích.

Ve **vodní fázi života** se dospělí čolci **rozmnožují**. Samečkové se při tom pyšní velkým vlnitým ploutevním lemem na hřbetě a na ocase, který využívají při zasnubních tancích. Z nakladených vajíček se vylíhnou larvy, které se od dospělců poznají podle keříčkových žaber za hlavou. Asi po třech měsících se larvy přemění na čolky.

Čolci se živí **drobnými bezobratlými živočichy**. Zimují v puklinách skal, opuštěných norách hlodavců, ve sklepích a někdy i na dně vodních nádrží zahrabáni v bahně. Na jaře se pak vydávají k nejbližším vodním plochám, kde se rozmnožují.

**Možná byste to do nás neřekli,
ale dožíváme se až 25 let**

Sameček čolka velkého ve „svatebním“ – pomocí ploutevního lemu předvádí zasnubní tanec a dvoří se samičce.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

- **Likvidace menších vodních ploch v krajině** (např. zavážením komunálním odpadem, rekultivací lomů a pískoven, aj.).
- **Přirozený zánik vhodných stanovišť** zarůstáním náletovými dřevinami či jejich zazemňováním (neustálý přísun biologického materiálu z okolních dřevin či rákosí, jako je např. spadané listí, způsobuje zmenšování vodní plochy tůní a snižuje jejich hloubku, což vede k jejich postupnému zániku).
- Nevhodné **odbahňování rybníků, zarybňování jezírek** v lomech a pískovnách či **zvyšování rybí obsádky** v rybnících – některé ryby čolky požírají, jiné se živí stejnou potravou, a čolci poté strádají.
- **Neprůchodnost krajiny** pro čolky způsobená mimo jiné výstavbou a intenzivní silniční dopravou.

JAK MŮŽEME ČOLKŮM POMOCI?

- **Ochranou a péčí** o vhodná vodní i suchozemská stanoviště
- **Tvorbou větších tůní**
- **Budováním zimovišť** nebo ponecháváním hromad materiálu po kácení na místě

Při jarním tahu obojživelníci opouštějí svá zimoviště a vyhledávají nejbližší vodní plochu, ve které se mohou rozmnožovat. Kromě čolků se na cestu vydávají například i ropuchy a skokani. Aby neskončili pod koly aut, vytvářejí se podél komunikací zábrany, které je nasměrují do propustků pod silnicí nebo do sběrných nádob, ze kterých se poté vyberou a přenesou na vhodné místo.

DOTACE NA PÉČI O ČOLKY

Na údržbu lokalit s výskytem čolků je možno čerpat dotace z těchto dotačních titulů:

1) Operační program Životní prostředí 2021–2027

- Tvorba nových a obnova stávajících přírodně blízkých vodních prvků v krajině včetně sídel

2) Krajinotvorné programy MŽP (např. Program péče o krajinu, program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny)

Pro bližší informace o vhodných dotačních programech právě pro Vás se obraťte na pracovníky příslušného regionálního pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, krajského úřadu nebo správy národního parku.

Podrobnější informace o jednotlivých druzích chráněných evropskou soustavou Natura 2000 a jejich rozšíření naleznete zde:

<https://portal.nature.cz> ► Datové zdroje ► Registry ► Karty druhů.

Stanoviště vhodné pro čolky

Spolufinancováno
Evropskou unií

JEDNA
PŘÍRODA

Infolist s fotografiemi Petra Kříže, Filipa Šálka, Jiřího Šafáře, Zdeňka Mačáta, Zdeňka Hanče a Kristýny Čopjanové vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR díky projektu Jedna příroda (LIFE17 IPE/CZ/000005, LIFE-IP: N2K Revisited), podpořenému z finančního nástroje Evropské unie LIFE. Údaje a informace v něm uvedené vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Evropská komise není odpovědná za jakékoli použití informací, které tento infolist obsahuje.

Vytiskla TISKÁRNA ČERNÝ s.r.o. nákladem 500 ks v roce 2021. NEPRODEJNÉ.